

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมพัฒนากิจครอบครัวต่อการปฏิบัติพัฒนากิจครอบครัวในระยะเริ่มเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวมารดาวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างคือ บิดาและมารดาวัยรุ่น ณ ศีกสุตติกรรม วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล จำนวน 40 ครอบครัว แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 ครอบครัวและกลุ่มควบคุม 20 ครอบครัว นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวมารดาวัยรุ่น

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติพัฒนากิจครอบครัวในระยะเริ่มเลี้ยงดูบุตรด้านสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส การปฏิบัติบทบาทการเป็นบิดาและมารดาสัมพันธภาพกับเครือญาติระหว่างระยะก่อนการทดลองกับระยะหลังการทดลองของครอบครัวมารดาวัยรุ่นกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมพัฒนากิจครอบครัว

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติพัฒนากิจครอบครัวในระยะเริ่มเลี้ยงดูบุตรด้านสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส การปฏิบัติบทบาทการเป็นบิดาและมารดา สัมพันธภาพกับเครือญาติ ระยะหลังการทดลองระหว่างครอบครัวมารดาวัยรุ่นกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมส่งเสริมพัฒนากิจครอบครัวกับกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติจากพยาบาล ศีกสุตติกรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวมารดาวัยรุ่น

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของบิดาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ศาสนาประสบการณ์การเลี้ยงดูทารกและการได้รับข้อมูล/ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนกิจครอบครัว

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มทดลอง ($n_1 = 20$)		กลุ่มควบคุม ($n_2 = 20$)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)				
< 20	3	15.00	4	20.00
20-25	7	35.00	7	35.00
26-30	6	30.00	5	25.00
> 30	4	20.00	4	20.00
	$(\bar{X} = 25.10, S.D. = 5.18)$		$(\bar{X} = 24.60, S.D. = 5.21)$	
ระดับการศึกษา				
มัธยมต้น	7	35.00	5	25.00
มัธยมปลาย	9	45.00	9	45.00
ปวช.	2	10.00	3	15.00
ปวส.	2	10.00	3	15.00
อาชีพ				
ไม่ได้ทำงาน	1	5.00	2	10.00
รับจ้าง	14	70.00	14	70.00
ค้าขาย	5	25.00	4	20.00
ศาสนาพุทธ	20	100	20	100
ไม่เคยมีประสบการณ์การเลี้ยงดูทารก	20	100	20	100
ไม่เคยได้รับข้อมูล/ ความรู้เกี่ยวกับ				
พัฒนกิจครอบครัว	20	100	20	100

จากตารางที่ 6 พบว่าบิดาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่อายุ 20-25 ปี เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 35 จบการศึกษาระดับมัธยมปลายคิดเป็นร้อยละ 45 ประกอบอาชีพรับจ้างคิดเป็น ร้อยละ 70 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบิดาทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธไม่เคยมีประสบการณ์ การเลี้ยงดูทารกและไม่เคยได้รับข้อมูล/ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนกิจครอบครัวมาก่อน

เมื่อเปรียบเทียบอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ของบิดาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วย สถิติไคส-แควร์ (Chi - Square Test) พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีอายุ ระดับการศึกษา และ อาชีพ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 0.23$, p - value = .73, $X^2 = 0.73$, p - value = .13 และ $X^2 = 0.44$, p - value = .24 ตามลำดับ)

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของมารดาวัยรุ่นในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ศาสนา ประสบการณ์การเลี้ยงดูทารกและ การได้รับข้อมูล/ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนกิจครอบครัว

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มทดลอง ($n_1 = 20$)		กลุ่มควบคุม ($n_2 = 20$)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)				
15	3	15.00	4	20.00
16	3	15.00	2	10.00
17	6	30.00	6	30.00
18	3	15.00	3	15.00
19	5	25.00	5	25.00
	($\bar{X} = 17.20$, S.D. = 1.40)		($\bar{X} = 17.15$, S.D. = 1.46)	
ระดับการศึกษา				
มัธยมต้น	11	55.00	8	40.00
มัธยมปลาย	9	45.00	12	60.00
อาชีพ				
ไม่ได้ทำงาน	11	55.00	12	60.00
ค้าขาย	9	45.00	8	40.00
ศาสนาพุทธ	20	100	20	100
ไม่เคยมีประสบการณ์การเลี้ยงดูทารก	20	100	20	100
ไม่เคยได้รับข้อมูล/ ความรู้เกี่ยวกับ				
พัฒนกิจครอบครัว	20	100	20	100

จากตารางที่ 7 พบว่ามารดาวัยรุ่นในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่อายุ 17 ปี เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 30 โดยกลุ่มทดลองจบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 55 ส่วนกลุ่มควบคุมจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นคิดเป็นร้อยละ 60 ซึ่งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพคิดเป็นร้อยละ 55 และร้อยละ 60 ตามลำดับ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดาวัยรุ่นทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธไม่เคยมีประสบการณ์การเลี้ยงดูทารกและไม่เคยได้รับข้อมูล/ความรู้เกี่ยวกับพัฒนกิจครอบครัวมาก่อน

เมื่อเปรียบเทียบอายุของมารดาวัยรุ่นในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยสถิติไคส-แควร์ (Chi - Square Test) และเปรียบเทียบระดับการศึกษาและอาชีพด้วยสถิติฟิชเชอร์ (Fisher's Exact Probability Test) พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 0.34$, p - value = .35, $X^2 = 0.53$, p - value = .14 และ $X^2 = 0.98$, p - value = .16 ตามลำดับ)

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของครอบครัวมารดาวัยรุ่นในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามสถานภาพสมรส ระยะเวลาการใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน การวางแผนตั้งครรภ์ ลักษณะครอบครัว และความพึงพอใจของรายได้และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มทดลอง ($n_1 = 20$)		กลุ่มควบคุม ($n_2 = 20$)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพสมรส				
จดทะเบียนสมรส	14	70.00	14	70.00
ไม่จดทะเบียนสมรส	6	30.00	6	30.00
ระยะเวลาการใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน (ปี)				
1	5	25.00	6	30.00
2	10	50.00	12	60.00
3	5	25.00	2	10.00
	($\bar{X} = 1.70$, S.D. = .66)		($\bar{X} = 2.00$, S.D. = .73)	
การวางแผนการตั้งครรภ์				
วางแผน	2	10.00	7	35.00
ไม่ได้วางแผน	18	90.00	13	65.00

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มทดลอง ($n_1 = 20$)		กลุ่มควบคุม ($n_2 = 20$)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะครอบครัว				
ครอบครัวเดี่ยว	10	50.00	15	75.00
ครอบครัวขยาย	10	50.00	5	25.00
ความเพียงพอของรายได้ต่อเดือน				
รายได้เพียงพอ	12	60.00	13	65.00
รายได้ไม่พอใช้	5	25.00	7	35.00
รายได้เหลือเก็บ	3	15.00	-	-
รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน (บาท)				
ไม่มีรายได้	1	5.00	1	5.00
< 5,000	-	-	1	5.00
5,001 – 10,000	8	40.00	6	30.00
> 10,000	11	55.00	12	60.00
($\bar{X} = 10675.00$, S.D. = 4591.51) ($\bar{X} = 10445.00$, S.D. = 3099.49)				

จากตารางที่ 8 พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีสถานภาพจดทะเบียนสมรสคิดเป็นร้อยละ 70 เท่ากัน โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีระยะเวลาการใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 และร้อยละ 60 ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มไม่ได้วางแผนในการตั้งครรภ์เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 90 โดยกลุ่มทดลองมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยายเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มควบคุมมีลักษณะเป็นครอบครัวขยายและครอบครัวเดี่ยวคิดเป็นร้อยละ 70 และร้อยละ 30 ตามลำดับ โดยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีรายได้เพียงพอคิดเป็นร้อยละ 60 และร้อยละ 65 ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 10,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 55 และร้อยละ 60 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความเพียงพอของรายได้ต่อเดือนและรายได้เฉลี่ยของครอบครัว ต่อเดือนของครอบครัวมารดาวัยรุ่นในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยสถิติไคส-แควร์ (Chi - Square Test) และเปรียบเทียบสถานภาพสมรส ระยะเวลาการใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน การวางแผนในการมีบุตร และลักษณะครอบครัวด้วยสถิติฟิชเชอร์ (Fisher's Exact Probability Test) พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมี

สถานภาพสมรส ระยะเวลาการใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน การวางแผนในการมีบุตร ลักษณะครอบครัว ความเพียงพอของรายได้ต่อเดือนและรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ($X^2 = 0.98$, p - value = .21, $X^2 = 0.87$, p - value = .09, $X^2 = 0.74$, p - value = .14, $X^2 = 0.13$, p - value = .23, $X^2 = 0.68$, p - value = .28 และ $X^2 = 0.64$, p - value = .26 ตามลำดับ)

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติพัฒนกิจครอบครัวในระยะเริ่มเลี้ยงดูบุตรด้านสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส การปฏิบัติบทบาทการเป็นบิดาและมารดาสัมพันธภาพกับเครือญาติระหว่างระยะก่อนการทดลองกับระยะหลังการทดลองของครอบครัวมารดาวัยรุ่นกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมพัฒนกิจครอบครัว

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติพัฒนกิจครอบครัวในระยะเริ่มเลี้ยงดูบุตรรายด้านระหว่างระยะก่อนการทดลองกับระยะหลังการทดลองของครอบครัวมารดาวัยรุ่นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยจำแนกเป็นบิดาและมารดาวัยรุ่น

การปฏิบัติพัฒนกิจ ครอบครัวรายด้าน	ระยะก่อน		ระยะหลัง		t	df	P - value (1 - tailed)
	การทดลอง		การทดลอง				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1. ด้านสัมพันธภาพ ระหว่างคู่สมรส บิดากลุ่ม							
ทดลอง ($n_1 = 20$)	11.60	1.79	27.85	2.16	23.24*	19	.00
ควบคุม ($n_2 = 20$)	11.75	1.77	11.90	1.99	.90 ^{ns}	19	.38
มารดาวัยรุ่นกลุ่ม							
ทดลอง ($n_1 = 20$)	11.85	1.66	27.70	2.15	23.94*	19	.00
ควบคุม ($n_2 = 20$)	11.90	1.62	12.00	1.72	.81 ^{ns}	19	.21
2. ด้านการปฏิบัติ บทบาทการเป็นบิดา และมารดา บิดากลุ่ม							
ทดลอง ($n_1 = 20$)	43.65	4.80	95.45	8.58	24.47*	19	.00
ควบคุม ($n_2 = 20$)	43.50	4.81	43.40	4.96	-.490 ^{ns}	19	.31

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การปฏิบัติพัฒนกิจ ครอบครัวรายด้าน	ระยะก่อน		ระยะหลัง		t	df	P - value (1 - tailed)
	การทดลอง		การทดลอง				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
มารดาวัยรุ่นกลุ่ม							
ทดลอง ($n_1 = 20$)	44.90	6.07	94.10	8.42	21.05*	19	.00
ควบคุม ($n_2 = 20$)	44.95	6.10	45.20	6.37	1.00 ^{ns}	19	.17
3. ด้านสัมพันธภาพ กับเครือญาติ บิดากลุ่ม							
ทดลอง ($n_1 = 20$)	8.80	1.51	20.10	2.10	18.92*	19	.00
ควบคุม ($n_2 = 20$)	8.75	1.33	8.80	1.36	.57 ^{ns}	19	.29
มารดาวัยรุ่นกลุ่ม							
ทดลอง ($n_1 = 20$)	8.95	1.93	19.65	2.06	17.13*	19	.00
ควบคุม ($n_2 = 20$)	8.90	1.25	9.00	1.21	.70 ^{ns}	19	.25

ns $p > .05$, * $p < .05$

จากตารางที่ 9 พบว่าบิดากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติพัฒนกิจครอบครัวในระยะเริ่มเลี้ยงดูบุตรด้านสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส การปฏิบัติบทบาทการเป็นบิดา สัมพันธภาพกับเครือญาติในระยะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 23.24, 24.47, 18.92$ และ 27.69 ตามลำดับ) ส่วนมารดาวัยรุ่นพบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติพัฒนกิจครอบครัวในระยะเริ่มเลี้ยงดูบุตรด้านสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส การปฏิบัติบทบาทการเป็นบิดา สัมพันธภาพกับเครือญาติในระยะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 23.94, 21.05, 17.13$ และ 23.63 ตามลำดับ)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติพัฒนกิจครอบครัวในระยะเริ่มเลี้ยงดูบุตรด้านสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส การปฏิบัติบทบาทการเป็นบิดาและมารดา สัมพันธภาพกับเครือญาติ ระยะหลังการทดลองระหว่างครอบครัวมารดาวัยรุ่นกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมพัฒนกิจครอบครัวกับกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติจากพยาบาล ดึกสุติกรรม

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติพัฒนกิจรอบครัวในระยะเริ่มเลี้ยงดูบุตรรายด้าน
ระยะหลังการทดลองระหว่างครอบครัวมารดาวัยรุ่นกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

การปฏิบัติพัฒนกิจรอบครัวราย ด้าน	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	df	p - value (1 - tailed)
	(n ₂ = 20)		(n ₁ = 20)				
	X̄	S.D.	X̄	S.D.			
บิดา							
สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส	27.85	2.16	11.90	2.155	24.25*	38	.00
การปฏิบัติบทบาทบิดา	95.45	8.58	43.40	8.422	23.49*	38	.00
สัมพันธภาพกับเครือญาติ	20.00	2.103	8.80	2.059	19.99*	38	.00
มารดาวัยรุ่น							
สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส	27.70	1.717	12.00	2.155	25.49*	38	.00
การปฏิบัติบทบาทบิดา	94.10	6.371	45.20	8.422	20.71*	38	.00
สัมพันธภาพกับเครือญาติ	19.65	1.214	9.00	2.059	19.93*	38	.00

*p < .05

จากตารางที่ 10 พบว่า บิดากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติพัฒนกิจรอบครัวในระยะเริ่มเลี้ยงดูบุตรด้านสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส การปฏิบัติบทบาทการเป็นบิดา สัมพันธภาพกับเครือญาติในระยะหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t = 24.25, 23.49, 19.99 และ 27.78 ตามลำดับ) ส่วนมารดาวัยรุ่นพบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติพัฒนกิจรอบครัวในระยะเริ่มเลี้ยงดูบุตรด้านสัมพันธภาพระหว่าง คู่สมรส การปฏิบัติบทบาทการเป็นบิดา สัมพันธภาพกับเครือญาติในระยะหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 (t = 25.49, 20.71, 19.93 และ 24.92 ตามลำดับ)